

„Edinost“

zha ja enkrat na dan, razun nedelj in ra znikov, ob 6. uri zvečer.

Naročilna znaša:

Za celo leto . . . . . 24 kron
za pol leta . . . . . 12 „
za četrt leta . . . . . 6 „
za en mesec . . . . . 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročilne se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu in prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nvč.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nvč.)

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah in petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadstr.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Kje pa ostaja narod?

Upoštevanje razmere, ki vladajo na Kranjskem, smo bili sklenili, da se ne bomo utikali v volilno borbo med sovražnimi si brati v naši osrednji pokrajini. Tega sklepa smo se tudi držali, kakor je razvidno iz našega lista. Nikdo se ne more torej pritožiti, da smo mu delali kako nadlego ali mu križali račune — tudi g. dr. Šusteršič ne.

Mnogokrat nas je sicer silila nevolja, da bi se oglasili s protestom baš na adresu tega gospoda. Kajti, kakor je gosp. dr. Šusteršič na vseh krajih, kjer je nastopal, razlagal naloge bodočega poslanca V. kurije za kronovino Kranjsko, to osrednjo pakrajino Slovenije, je pričalo le prejasno, da mož, ako bo izvoljen, hoče ostati le zastopnik V. kurije na Kranjskem in zaupnik svoje kranjske stranke, in da se nimalo ne misli povzdigniti na višino naloge zastopnika naroda slovenskega!

Mnogokrat so nas srbeli prsti, ali premagovali smo se, zvesti storjenemu sklepu. Danes pa je bitka za V. kurijo na Kranjskem izvojevana in nas glede dr. Šusteršiča ne veže več naš lastni sklep.

Da utemeljimo svojo trditev, hočemo poseči le po govoru, ki ga je imel dr. Ivan Šusteršič na volilnem shodu v Idriji. Saj je ta govor tipičen: slinčno je govoril povsodi, čim se je spustil na polje politike in je razpravljaval o taktiki, kateri misli slediti kakor državni poslanec.

Mi smo povdarjali že o drugih prilikah, da se z drom. Šusteršičem strinjamo v marsičem ozirom na gospodarska in socialna vprašanja. Glede zahteve po splošni in direktni volitvi pa smo celo brezpogojno na njegovi strani. Ali program slovenskega poslanca mora segati še dalje: preko dela za zboljšanje med delavcu, preko skrbi za duševno in telesno blaginjo »ljudstva«; preko skrbi, da se država preosnuje v zmislu praktičnega krščanstva. Program slovenskega poslanca mora biti koncipiran tudi s posebnim ozirom na položanje vsesкупnega naroda, na pogoje njegovemu razvoju, na njegove cilje in njegovo bodočnost. Gospod dr. Šusteršič pa je ostentativno eliminiral pojem »naroda« iz svojih kandidativnih govorov.

V onem delu svojega govora v Idriji, v katerem je govoril o taktičnem delovanju v

državnem zboru, je rekel dr. Šusteršič, da je proti vsaki obstrukciji, da bo skrbel po svojih mečeh, da bo deloval v prid svojih volilcev in v prid države, da bo kakor poslanec vsikdar zvesto služil »ljudstvu« in »državi«, da bo dajal vsakemu, kar mu gre: delavcu, uradniku, kmetu, obrtniku, »ljudstvu«, cesarju, »državi« in Bogu!

Vsem, vsem hoče služiti dr. Šusteršič, samo na narod slovenski je menda popolnoma po abil, kakor se sploh zdi, da je pojem »narod« popolnoma eliminiral iz svojega političnega slovarja. Besedi »ljudstvo« in »država« sta mu vedno v ustih — besede »narod« pa se izogiblje kakor da se boji zamere pri . . . »državi«!

Mala je četica zastopnikov naroda slovenskega v parlamentu na Dunaju in nevarnost je eminentna, da postane — še manja! Nevarnost je velika, da sirote koroški Slovenci in Tržačani ostanejo brez vsacega zastopstva in da se zastopstvo izmučenega naroda v Istri skrči na jedno osebo. Kdo naj potem zastopa koristi teh sirot, katere koristi se vendar integralen del skupnih koristi narodne skupnosti? Gospod dr. Šusteršič molči o tem kakor riba.

Ali naj bi ob taki žalostni perspektivi slovenski poslanci posnemali dra. Šusteršiča in mislili le na svoje »ljudstvo«, na svoje »volilce« in pa na — »državo«? Sploh se zdi, da je dr. Šusteršič sedaj jako preokupiran po skrbi za »državo«. Odkrito in naravnost mu povemo, da se nam stvar že sumljiva zdi. Kaj je »država«?! Država je le lupina brez vsebine. Prebivalci jej še le dajejo vsebino in v naši poliglotti državi so ti prebivalci posamični narodi. Kdor skrbi za povzdigo narodov, ta skrbi tudi za blaginjo države. Slovenski poslanec je že storil svojo dolžnost nasproti državi, ako je boritelj za prava svojega naroda, za dosego pogojev, za njega materialni in kulturni razvoj. Vsota zadovoljnih, zadoščenih narodov — to bo država avstrijska. Čemu tisto večino klanjanje pred »državo«? Mi smo že rekli, da se nam to klanjanje pred »državo« jako sumljivo zdi, ker ne moremo odbiti od sebe misli, da vsi tisti, ki po sejmarski prisegajo na javnem trgu, da hočejo skrbeti za »državo«, mislijo le na — upravo države in delajo poklone nje upraviteljem. Hinc illae lacrumae. Uprava države pa je lahko dobra in je lahko slaba. Najbolji prijatelj države je lahko v najhujši opoziciji proti nje upravi.

No, približna resnica je bila ta, da je Francelj od vseh skupaj — od službe, od očeta, od strica, od tete — dobival po kakih petdeset goldinarjev.

»Po novem letu dobim večo plačo«, se je večkrat pobahal Francelj v kavarni. V kotu sedeči hudomušnik je pa pripomnil nekoč:

»Najbrže boš z novim letom mesto po petdeset goldinarjev dobival po sto kron na mesec.«

Ker so sedeli še trije drugi pri mramornati mizi, sta se dva njih zakrohotala na to opazko, tretji pa je napihnil lice. Francelj se je grozno razjezil in nekaj mrmral.

Kako daleč se v Trstu prihaja z mesečnim petdesetkom goldinarjev, ali sedaj: še sto kronami, posebno o pustnem času in odkar nas preplavja povodenj tistih prekljanih razglednic, ve le oni, ki sam skuša.

Oh, razglednice — vrag naj bi ga požrl, kdor se jih je izmislil! In sedaj še pošta — hop za eno stotinko nanje! Mar bi bili povišali časniški kolek in razglednice oslobodili poštnine! Saj razglednice so vendar večega pomena, nego časniki. One se lepo hranijo in v albume pokladajo, a časniki?!

Da-li je uprava avstrijske države dobra ali slaba, da-li daje onim, ki pojmu »država« dajejo vsebino, vse ono, kar jim je dolžna dajati — o tem nočemo razpravljati tu, ampak pozivljamo dra. Šusteršiča, naj nam reče, ako si upa, da ista vrši svojo dolžnost nasproti avstrijskim narodom! No, saj nam je že dal ta odgovor v svojem govoru v Idriji, ko je na razsežno grajal našo državno upravo.

Tisto vedno povdarjanje »države« je pa pri nas posebno nevarno, ko je toli močna baš tista struja, ki hoče, da je »država« sinonimna z gotovo stranko in službo jej birokracijo. Tisto vedno povdarjanje, da hočemo služiti »državi«, ne koristi državi prav čisto nič, škodi pa narodu, ker prihaja na dobro le onim, ki nočejo dati ničesar tistemu činitelju, ki daje pojmu država še le vsebino — avstrijskim narodom. S prisegami dra. Šusteršiča, da hoče služiti »državi«, more biti zadovoljen gospod — Körber . . .! Da-li pa program naroda slovenskega res ne sega dalje preko — zadovoljnosti vsakodobnega ministerskega predsednika?!

To je že res, da vsaki poslanec je prejel mandat od gotove skupine ljudi in da je dolžan skrbeti za to skupino. Ali, kdor meni, da se poslanec nima brigati dalje, nego za to skupino, ta ne pozna duha ustave! Načelo ustavnega življenja je, da je sleherni člen zakonodajnega zastopa zastopnik skupnosti!! Tem nujneja dolžnost je slovenskemu poslanecu — z ozirom na maloštevilnost naše delegacije — da se čuti zastopnika vse naše narodne skupnosti. Iz kandidativnih govorov gospoda dra. Šusteršiča pa ne vidimo nikjer, da bi si hotel prisvajati to lastnost. On je ni imel besede za to, kako hoče pomagati tlačenim in proganjanim bratom ob periferiji; ni imel besede za to, kako bo klical upravo države na odgovor radi krivice, ki jih trpe rojaki, kako hoče celiti rano, iz katere krvavi ukupnost slovenstva! On je govoril, kako hoče delati »državi« v prid, obljubil je tudi, da bo pobijal obstrukcijo, a je preziral dejstvo, da je uprava iste države največ kriva, da je prišlo do češke obstrukcije.

Slovenski poslanec lahko z mirno vestjo prepušča skrb za »državo« drugim poklicnim faktorjem, sam pa naj dela za blaginjo in idejale naroda in gotov naj bo, da mu ne bo nikdar očitala vest, da ni ničesar storil za blaginjo države! In svoje stališče kakor nasprot-

V časnike zavijamo k večjemu kakov sir, klobaso, morda celo par starih ali novih čevljev! In potem, ko je časnik opravil tako svojo dolžnost, mora revež, ves zmečkan, zabeljen in raztrgan frčati pod mizo, na cesto, v smetišče itd. in včasih ima še druga pota.

Ubogemu Francelju je bilo tolikokrat silno težko pritiskati znamko na razglednico; včasih je niti ni mogel, pa ne zbok jeze, ampak, ker je — ni imel.

Večkrat je pisal, da bi že prišel domov, pa da ne dobi »dopusta«. Nekega dne je dobil pismo, s katerim ga je vabila sestra na svojo poroko. Naznanila mu je tudi, da pride na svatbo tudi gospica Milica, ki je bila ob enem njegova ljubica.

Kako se je Francelj razveselil tega pisma, tega ni moči povedati. Pa kaj bi ne: z Milico biti na svatbi, z ono Milico, po kateri je vedno utripala njegova leva stran!

Veselje in žalost ob enem! Kaj ga je žalostilo? Žalostila ga je mrtva stvar: Mošnjček! Ti grdi, raztrgani mošnjček! S čem sem se ti tako zameril? Le čakaj, ti nehvaležna stvar, te že umorim!«

»Pumf! Pumf!« je odmevalo v njegovem sreč.

(Zvrsetek pride.)

nik obstrukcije — načelno povsem opravičeno stališče — bi gospod dr. Šusteršič varoval najbolje s tem, ako bi obljubil, da bo silil, da uprava države bo urejena tako, da narodi ne bodo čutili potrebe za obstrukcijo!

Mi ne moremo torej g. dru. Šusteršiču prihraniti očitanja, da toliko preveč misli na »državo«, kolikor premalo na narod slovenski!

Politični pregled.

V TRSTU, dne 13. decembra 1900.

K položaju je govoril minoli terek v Karlinu pri Pragi mož, čegar beseda nekaj tehta: bivši finančni minister dr. Kaizl. Njegova beseda pridobiva na važnosti še vedno tudi po dejstvu, da priznava sam, in je povdarjal to tudi na shodu, da ni navdušen za obstrukcijo in da je proti vsakemu radikalizmu.

Tembolj mora torej zanimati, kar je rekel o vzrokih, o postanku češke obstrukcije. Čehi so — je rekel — vedeli sami, da z obstrukcijo ne dosežejo tega, da bi se odprava jezikovnih naredeb razveljavila. Ali ta obstrukcija je bila vendar — neizogibna, ker je trebalo dokazati v večem spomin, da je, kar se tiče moči za obstrukcijo, češka stranka povsem enakoveljavna kakor nemška in da tudi češka stran more zaustaviti parlamentarni aparat. Ta dokaz se je sijajno posrečil. Vendar se ni zgodilo ničesar, da bi se jezikovni boj zaustavil. Nemei so, mesto da bi po zmagi, ki so jo že izvojevali z odpravo jezikovnih naredeb, podali roko v pravično spravo, jeli više in više napenjati svoje zahteve in zahtevajo sedaj, naj se nemško nadvladje uzakoni. Ali če že Nemei niso znali držati mere, pa bi bil na vladi moral zmagati duh pravičnosti, da bi bila potegnila žrelo iz rane. Ali po postopanju vlade se usiljuje misel, da ona ne želi, da se obstrukcija neha, ampak da želi nasprotno.

Sploh se dobiva utis, da v neumljivi zaslepljenosti ne le stranke nemške leve, ampak da vsa javna moč v Avstriji gre za tem, da bi češki narod vrgla ob tla. Dr. Kaizl pa je uverjen, da država ne bo mogla vstrajati v tej bojni poziciji proti narodu češkemu, kajti morala najnovješe zgodovine Avstrije uči, da v Avstriji ni možno vladati proti Nemcem, ali tudi ne proti Čehom!

Govornik je dokazoval na to, da je med Nemei tudi takih, katerim so bile jezikovne naredeb le pretveza, pravi namen pa ta, da bi oni politično oblast dobili v svoje roke. Dr. Kaizl vidi celo v teh »zmernih« strankah glavni vir vsemu zlu in zato oporeka menjenju, da bi bile pregreške na češki strani zakrivile sedanjo situacijo. On je uverjen, da je ne bo večine v parlamentu, ki bi dopustila, da se Avstrija prelevi v drugo nemško državo. V bodoče tem manje, čim demokratičnejši postane volilno pravo. Z ozirom na vprašanje bodoče taktike je menil govornik, da se bodo češki zastopniki na vso moč upirali sovražnemu razvoju. Kakšen naj bo odpor, to ni nikako načelno vprašanje: dežnik se odpira, če je dež, ne pa, če je burja.

Iz teh besed iz avtoritativnih ust smo čuli torej, da se Čehi nikakor še niso odločili in da obstrukcija nikakor še ni sklenjena stvar. Naš gospod dr. Šusteršič pa nima miru, če je vsaj po 10-krat na dan ne pobija.

Dr. Kaizl meni, da na rešenje jezikovnega vprašanja ni misliti, dokler se Nemei ne streznijo iz svoje zmagepijanosti. Z državnim jezikom ni za Čeha vikačega pogajanja. Entuzijazem za državni jezik mora potihnuti. Brez državnega jezika pa ne

PODLISTEK.

Smola praktikanta Francelja.

(Spisal Jaka.)

Osoda je hotela, da je moral zapustiti svoj rojstni kraj ter se preseliti v oddaljen kraj, daleč od — »nje«. Obiskovati je ni mogel vsako nedeljo. In to iz dveh vzrokov. Prvi je bil ta, da ni imel toliko slobodnega časa; in drugi, glavni, ker mu je mošnjček večkrat odrekal udanost.

Bil je še praktikant pri neki banki ter je potegoval vsacega prvega po par desetakov. Ker se je rad hvalil, je večkrat pripovedoval, da dobiva od doma vsaj toliko še, kolikor znaša njegova plača. Nikdo pa ni vedel za gotovo, da-li mu oče res pošilja vsaki mesec po eno nakaznico se številko petdeset, pač pa se je dobro znalo, da tisti presneti nakazničar ni nikoli vedel za njegovo stanovanje, in da ga ni mogel nikoli najti, dočim mu je pismošina vročal vsaki teden po tri do štiri pisma. Ali čudno je bilo to, da mož z nakaznicami ni nikoli vračal nakaznic očetu, da-si ni našel sina in da se pri vsem tem ni pritoževal sin in ni reklamiral očca.

bo težko rešiti to vprašanje, in govornik je uverjen še sedaj, da med prepirajočima se strankama je le tenka stena iz papirja. Čehi nočejo puščati svojega jezika v srednji sobi, dočim naj bi nemščina vladala v salonu. Naše geslo je popolna enakopravnost, katerega jedina odgovarja zgovornost in zgodovinskemu poklicu Avstrije.

Poslušalci so prirejali burne ovacije dru. Kaizlu: pred govorom, med govorom in po govoru. Simptomatično vrednost teh ovacij povišuje še posebno dejstvo, da so jih v nekajli zlogi udeležili Mlado- in Staročehi.

Volilno gibanje. Istra. Včeraj so nadaljevale volitve na Puljščini. V mestu Puljskem sti volili 3. in 4. sekcija. V 3. sekciji je trajala volitev do 11. ure zvečer in so zmagali socialisti s 412 glasovi proti 368, katere je dobila italijanska stranka. V četrti sekciji je zmagala italijanska stranka. — V Šišani so zmagali Italijani v obeh kurijah, v Alturi pa Hrvatje v obeh kurijah. »Piccolo«, ki je bil tako gotov zmage Benatičeve, je danes nekoliko v strahu in roti svojce na Puljščini, naj napnejo vse moči, sicer da bi mogla priti presenečenja, katera da treba preprečiti radi »časti in interesa pokrajine«. Ne, no.

O ožji volitvi v Škofijah nam piše naš zaupnik:

Osar tutto! Uporabi vsa sredstva, dovoljena in nedovoljena, samo da dosežeš, kar hočeš! S praktičnim izvrševanjem tega načela je »zmagala« lahonska signoria na ožji volitvi v Škofiji. Kaka zmaga, kaka — sramota! Ali sramota ne pada le na one, ki so »zmagali« na tak način, ampak tudi na one, ki bi morali in mogli preprečiti take skandale. Nezakonitosti, ki so se godile v Škofiji, presežajo že vse meje. Stvari, katere sem moral gledati, so me ogorčile tako, da se mi še sedaj, ko pišem te vrstice, tresajo roke same jeze.

Ob 11. uri in pol smo bili mi za celih 50 glasov v večini, a ob 2. uri popoldne je pa klika imela 15 glasov večine! Naši zaupni možje, ki so bili v volilni dvorani, so vestno šteli in zapisovali vse glasove — naše in protivne, in so našeli nam en glas večine! Kako je prišlo do 15 glasov večine na lahonski strani, nam ne bi morda vedel povedati niti gosp. volilni komisar Gasser, ki se je tudi to pot med volilnim činom lepo sprehajal po dvorani. O poludne so privlekli iz Kopracele tolpo fakinov, kar je provzročilo mej našimi volilci grozno ogorčenje. Iz nad 300 grl je zaorilo: »Nazaj v Koper, tu nimajo fakini iz Koprane iskatil!« Prvega Koperčana je naše razburjeno ljudstvo pograbilo, ko je stopil na stopnice, hoté iti v volilno dvorano. Mož je letel kakih pet metrov nazaj! Sreča za njega, da je bilo tam 12 orožnikov, drugače bi bilo po njem in po ostalih prodancih. Ljudstvo je apeliralo na orožnike, naj ne dovolje Koperčanom vstopa v volilno dvorano. Vodja orožniške moči, okrajni orožniški načelnik, je izjavil, da on ne more storiti tega, ker nima on odločevati, kedo ima pravico voliti, ampak da je za to volilna komisija. Mož je pa sicer postopal po zakonu, kakor so postopali sploh vsi njemu podrejeni organi, zato jim izrekamo na tem mestu odkrito priznanje. Bog ne daj, da bi ne bilo v Škofiji tako poštenih varuhov javnega reda — kri bi bila tekla na potoke!

Kakor hvalimo Boga, da je šlo vse mirno in v redu izven volilne dvorane, tako moramo najodločnejše protestovati proti postopanju volilne komisije in volilnega komisarja!

Ako je g. Schaffenhauer res mislil na vršenje zakonov, ne bi bil poslal na volišče komisarja, ki je pokazal že na prvi volitvi, da ne umenadzorovati volilnega čina tako, da bi bila zajamčena zakonita volitev in proti kateremu je bilo že na tem mestu navedenih več konkretnih pritožeb!

Težko nam je, ako moramo napadati osebo, ali v tem slučaju moramo govoriti jasno in določno, ter povedati, da volilni komisar ne bi smel — kakor je delal gosp. Gasser — hoditi od mize, ne da bi za isti čas prekinil volilni čin. Naravnost neodpustno pa je, ako se volilna lista jednostavno prepušča kakemu — Bruttiju.

Mi ne krivimo g. komisarja, da je on direktno zakrivil nered, ne, mi pravimo samo, da je to omogočilo nered, ker ni pazil na volilni čin!

Evo dokazov:

Pohlen Ivan, pok. Andreja je na prvi volitvi volil za V. kurijo. Na ožji volitvi pa

ga niso več našli v listi! Moker Ivan, pok. Ivana iz Srednje Škofije: isto! Furlanič Ivan, pok. Antona, Srednje Škofije: isto! Moker Josip, pok. Ivana iz Srednje Škofije: isto! Furlanič Josip, pok. Ivana: isto! Čač Josip, pok. Josipa, p. d. Kaliger, iz Božičev — isto!! Furlanič Peter od Josipa, iz Spodnje Škofije (mladoleten) je volil za Milok Antona pok. Josipa! Furlanič Lazar od Josipa ni megal voliti, ker je mesto njega volil Furlanič Lazar pok. Matija iz Spodnje Škofije!!! Božič Anton od Mihe iz Spodnje Škofije je volil dvakrat! Koren Anton iz Spodnje Škofije je volil dvakrat! Zupin Josip, pok. Josipa, p. d. »Češpa«, je volil dvakrat! Zupin Anton, od Ivana je volil, da-si spada pod sekcijo Plavje! Camaruzzi Anton iz Spodnje Škofije je volil dvakrat! Muzlovič Antona, pok. Jakoba, iz Srednje Škofije je volil na prvi volitvi, na ožji pa ga ni bilo v listi! Prosel Matija iz vasi Sodniki je prišel na volišče z dvema sinoma. Oče je volil, sinova nista smela. In veste kakov razlog so naveli? Da je v listi pisano, da jima je oče — umrl! Niti to ni pomagalo, da je šel oče z sinoma vred v dvorano in se predstavil komisiji!! Ako dostavite še, da je tolpa gori omenjenih koperskih fakinov sodelovala na volitvi — imate skupno sliko o zakonitosti volitve v Škofiji!! Podrobne sličice bodo sledile. — Utok se je uležil takoj.

Angleška barbarstva v južni Afriki. Capsko ženstvo je priredilo dne 13. novembra shod, da izrazi svoje menenje, ki je goji v očigled angleškemu nasilstvu in barbarstvu v vojni z Buri. Zbralo se je nad 1500 žen in deklet, ki so soglasno protestirale proti Angleški. Roos, ki je otvorila kongres, je rekla mej drugim: »Me smo nedvomno lojalne, a me ne moremo pustiti veljati, da bi barbarske izgrede krščanskega naroda sprejele tiho in molče. Pravi in trajni mir je možen le tako, da se razveljavi izvršena aneksija obeh republik, dosedanja kruta taktika materni deželi ne bo nikdar k blagoslovu«. Mlada Angleškinja Green pa je rekla: »Raje bi bila mrtev, v rudeč pesek zagreben Bur, nego-li bi živela v palačah s tistimi, ki so zasnovali to krivično vojno«. Žena exministra Sauerja je rekla: »Naš motto za bodočnost bodi: Afrika za Afrikanec!«. In dalje: »Ne pozabimo, da je boljši del Velike Britanske stal na naši strani, ne vladni avtomati, ker ti nimajo ni srea ni časti. Pride dan, ko se Anglija zdrami iz svoje od krvi napolnjene pijanosti in se bodo nje sinovi sramovali nje del«.

Povdarjamo pa, da je ta miss Green Angleškinja in kakor taka je zaklicala svojemu narodu: Do tu, predaleč in ne dalje! Umorstvo, izvršeno na mladem narodu, je istotako zločin, kakor umorstvo na sočloveku.

Tržaške vesti.

Shodi političnega društva »Edinost«. V soboto zvečer bo shod v konsumnem društvu pri sv. Jakobu, v nedeljo pa v Rojanu in pri sv. Ivanu in ne v Škednju. Do te spremembe je prišlo na željo Škednjecjev, ker dotični lokal za nedeljo ni na razpolago.

Volitve v zavarovalnico za slučaj nezdod. Opozarjamo volilne upravičence v ta zavod, da bodo dopolnilne volitve že dne 18. t. m. Prosimo jih torej, naj svoje pravilno podpisane glasovnice dospeljeje nemudoma, ali vsaj do 17. t. m. zvečer in sicer političnemu društvu »Edinost« v Trstu.

Imena kandidatov objavimo jutri. Vendar pa opozarjamo — da ne bo zamude —, da se glasovnice lahko dospeljeje neizpolnjene, samo da so podpisane. Razume pa se, da to velja le za tiste glasovnice, ki se dospeljeje našemu političnemu društvu.

C. kr. Italijani. O nečuvjenih dogodkih o državnozbojskih volitvah leta 1897. se je posebno proslavil znani orožniški stražmojster Zanmarchi. Mera nasprotnosti tega moža do Slovencev je bila prekipela tako, da so ga poslali v prezasuženi pokoj in — dobil je službo na magistratu.

Na velikem glasu po vsej Istri je bil tudi pokojni okrajni glavar vitez Ellusehegg. Vse njegovo delovanje je bilo tako, da je — stopivši v pokoj — postal občinski tajnik v glasovitem Poreču.

Signoria že ve, zakaj nagraja take c. k. Italijane.

Danes moremo zabeležiti nov slučaj, ki dokazuje, kakov duh preveja velik del naše primorske birokracije. Slučaj je klasičen zato, ker nam ga daje bivši vrhni načelnik politične uprave na Primorskem, ekscelencia vitez Rinaldini.

Pred par dnevi je menil list »Avanti«, da bi bil Rinaldini, zbok svoje spretnosti in poznavanja razmer, najbolji zastopnik trgovinske zbornice tržaške v parlamentu na Dunaju. Njegova ekscelencia pa je hitro včeraj priobčil v »Piccolo« izjavo, s katero odločno odklanja kandidacijo od take strani, a hkratu daje razumeti istotako jasno — tako jasno, da lahko potiplješ s prstom — da bi prav rad vsprejel kandidacijo iz — progressovskih rok. Pa tudi glasili irredente, »Piccolo« in »Indipendente«, ne moreti zatajiti svojih simpatij do njegove ekscelence in mu pojeti hvalo iz vseh mehov.

Nam Slovanom pa ti hvalospevi kriče na uho, o duhu, ki preveva velik del naše birokracije.

Liberalizem tramvajskega ravnatelja. V včerajšnjem »Avanti« smo čitali vest, ki se nam zdi tako gorostasna, da je skoraj ne moremo verjeti.

»Avanti« poroča namreč, da je tudi Slovincem dobro znani ravnatelj tržaškega tramvaja, g. C. Vigny, dal nabiti v remizah sledeči ukaz: »Z ozirom na vedenje časopisa »Avanti« proti moji osebi naznanjam jaz podpisani C. Vigny svojemu osebju, da bodo odpuščeni iz službe vsi oni, ki so v dotiki z Rihardom Camberjem«.

Trst, dne 6. decembra 1900.

C. Vigny, l. r.«

Mi nismo poklicani, da bi branili gosp. Camberja, reči pa moramo, da je predrzni ukaz g. Vigny-a iznenadil tudi nas, ki vendar že poznamo vročo kri tega tramvajskega samodržeja.

Naši čitatelji se gotovo še spominjajo, da je g. Vigny tisti, ki je zapodil iz službe sprevodnika Z., ker se je »predznil« na tramvajskem vagonu čitati — (prekrižajte se trikrat!) — »Edinost«. Znano je tudi, da je ta človekoljubni g. ravnatelj istega Z., ko je šel prosit, naj ga obdrži v službi vsaj z ozirom na njegovo nedolžno družino, tako surovo sunil v prsa, da je revež padel in se občutno poškodoval.

Sedaj pa hoče ta oblastnež predpisati tramvajskim uslužbencem, s kom imajo, oziroma nimajo občeovati v svojem slobodnem času, ter jim žuga z odpuščanjem iz službe.

In to je predrzni storiti tujec (gosp. Vigny je Belgijec) v »liberalnem«, za slobodo navdušenem (?) Trstu! Videti je, da se je v zatiranju svojih podložnikov v kratkem času veliko naučil od svojih tesnih prijateljev na magistratu.

Pomagalo je. Pred nekoliko dnevi bila je na tem mestu objavljena pritožba, da voščila (biksa) v korist družbi sv. Cirila in Metoda v Trstu ne prodaja nobeden trgovec in da istega sploh ni mogoče vkupiti. Danes smo pa izvedeli, da tako voščilo prodajajo že mnogi narodni trgovci. Od nas je sedaj odvisno, da vkupujemo in zahtevamo vedno le voščilo te vrste ter pomagamo tudi na ta način prekorištni družbi. Kdo in kje se prodaja tako voščilo razvidno je iz današnjega oglasa na četrti strani.

Predavanje o vinogradništvu na Proseku. Pišejo nam od tam dne 8. t. m.: Danes je predaval tu g. Štrekelj o vinogradništvu. Žal, da je bila udeležba pičla. Temu je krivo starokopitništvo nekaterih ljudij, ki nče svoje sinove: Kaj se boš po tem ravnal, kar je pisanega in kar te uči »gospoda«? Potem se ravnaj, kar sam skušiš! Ako si ne boš mogel pomagati več z ničim, pa še napadaj iste, ki so te hoteli odvrniti od nevednosti in poučiti!

Tako prihajajo ljudje na nič, postajajo verski indiferentni, narodni mlačneži — eikorija! Zavistno gledajo na druge, ki so bili pametnejši od njih, in postajajo tujei med svoji.

Onim pa, ki so dobre volje in zdravega razuma, ključemo: Bratje vinogradniki, ravnajte se po naukih, ki nam jih je podal g. Štrekelj! Temu gospodu pa bodi izrečena posebna zahvala za njegovo trudoljubivost!

Dovoljeno mi bodi tu izraziti željo, da bi vinogradniki vse okolice zaprosili c. kr. namestništvo, da bi se za naše mladeniče uvel zimski nedeljski kurz o vseh panogah kmetijstva, v prvi vrsti pa vinogradništva. V tem naj bi šla na roko naša kmetijska družba. Pa še nekaj bi le-tej položil na sree. Govori se, da se glasoviti capoville odpravijo. Nikdo ne bo jokal za njimi. Naša družba pa naj bi se potegnila za to, da bi se z denarjem, ki so ga dobivali capoville, najeli poštene in dobri poljski čuvaji, voljeni od vaščanov. Tu naj bi visoko c. kr. namestništvo pokazalo svoj dobro voljo in zastavilo svojo avtoriteto!

Naša družba naj v tem zmislu pritisne na slavno oblast.

Iz sv. Ivana nam pišejo: »Miklavžev večer« je vspel najlepše. Dvorana bila je nabit do vrat. Občinstvo je nestrano čakalo. In res so točno začeli z igro »Stari Ilija«. Že scenerija v tej igri sama na sebi napravlja globok vtis. Ko se je dvignil zastor, vidimo glavni trg s cerkvijo. Maša je. Iz cerkve je čuti ubrano petje. V tem nastopi Koprivar, intrigant, zli duh v vsej igri. G. Štoka ga je pogodil izborno, saj je ta gospod kakor malo-kdo navdušen za dramatiško umetnost. Na to prišepa od druge strani lovec Miha (gospod Nardin). Nesrečen človek, katerega preslepi Koprivar, tako, da ubije oskrbnika bližnje grajščine. Gospod Nardin je podal prav dobro karakteristiko tega navedenega nesrečnika. Tudi g. Nardin ima vso zmožnost in veselje za oder. Ko sta se odstranila ta dva, prihajata iz cerkve po dovršeni maši oskrbnik (g. I. P.), elegantna prikazen. G. I. P. je pokazal že v družih vlogah, da mu gospodske vloge radi njegovega lahkega elastičnega kretanja, prav dobro pristojajo. Da bi bil kdo drugi krčmar v kaki igri nego g. Čarga, si niti ne moremo misliti: tako smo se ga privadili. »Krčmar« nam že toliko let tako pošteno in vestno, da ga z lahko vestjo smemo priporočiti tudi za nadalje. Iz cerkve prihaja Lucija. Ali jo poznate hčer starega Ilije, ono lepo sentimentalno dekle, okolo katere se vije pravi nimb poezije? Izvrstna Lucija je bila gospa A. G., kakor vedno na svojem mestu, uglobljena v svojo vlogo do pristnih solz, kakor prava igralka, ki predstavlja — življenje. Zdaj pa prihumi na oder cel roj mladeničev in deklet, na čelu jim Gojzar, stari godec vinski bratec. Izvrstno ga je pogodil gospod Štular, ki se je tudi ugloobil v svojo vlogo, da je igral tako dobro, da ga prav radi gledamo in poslušamo. Mej dekleti je tudi Marjanica, bogata hči Bogatetova. Da bi jo videli Marjanico (gč. Čarga), kako vam je znala biti vihrava, prevzetna gorenska krasotica. Če je gč. Čarga kedaj dobro pogodila katero vlogo, je to gotovo. Kaj pa Tone, njen ženin (g. Kuret.) Njegova igra je bila tako dobra, tako naravna, ganljiva, da mu res čestitamo. Tudi prvo dekle (gč. Šaina) in drugo dekle (gč. Poniž) sta se dobro držali. Enako tudi prvi fant (g. Bizj k) in drugi fant (g. Cink.)

Drugo dejanje nam kaže krčmo in prostor, kjer Jera in Završnica pripravljata mize. Izvrstno moč imamo v Jeri (gč. Odinal). Pokazala se je prav okretno simpatično krčmarico, ki se sè svojo lepo naravno igro, se svojim lepim vedenjem mora priljubiti svojim gostom. Završnica, ona samozavestna, a vendar dobrasrčna žena, bila je kakor nalašč za g. K. P. Tudi g. Rože, kakor žandar, jo je povsem primerno pogodil. A on, on, Ilija, je presegal samega sebe. Prikazen, glas, kretanje, vse je bilo vredno našega dičnega Negodeta. Iz kratka, vsi in vsakdo je bil na svojem mestu. A skupni utisek bil je najboljši, tako, da se je človek kar uglobljal v prizore. Zato vsa čast vrlim diletantom našim! Uztrajajte, saj je vaš cilj plemenit, a ne plašite se kake neumestne kritike! Čuje se, da se ta prelepa igra ponovi še enkrat v Škednji in enkrat v Barkovljah in sicer na korist družbe sv. Cirila in Metoda in »Dijaške kuhinje«. Le pogumno naprej! Pohvaliti moramo sl. občinstvo, ki se je res uzorno vedlo pri igri in ne kvarilo učinka prizorov z neumestnim smehom.

Konečno moramo pohvaliti imeniten Miklavžev nastop, ki je se svojim lepim govorom navduševal in spodbujal verne Slovence. Na slobodni zabavi pa sta skrbeli g. Jaka in simpatični g. Ferfolja, da je bila zabava res zanimiva. Prežili smo zopet nekaj lepih trenotkov, pozabši za hip hudih volilnih bojev, ki jih obupno bijemo na vsej črti. A obupati ne smemo. Le trdno sklenimo svoje vrste in borimo se z vsemi silami.

In napadnik mora pasti,

Naš svetli dom pa vzrastj!

Izpred porotnega sodišča. Včeraj se je vršila na tukajšnjem porotnem sodišču končna razprava proti 23-letni, dosedaj nekaznovani služkinji Marijani Obed iz Cerklja. Bila je obtožena zločina poskušenega zavratnega umora, zločina tatvine, prestopka zatajenja poroda in prestopka proti telesni varnosti.

Obtoženka je od 4. avgusta 1898. leta služila pri židovski družini Valmarin v ulici S. Giovanni št. 2, 4. nadstropje. Gospodarji so bili žnjo zeló zadovoljni. A v družini so

morale biti čudne razmere, kajti 13¹/₂-letni sin gospodarjev, Marko Valmarin, je n. pr. spal v isti sobi, kjer služkinja; izposojal si je od nje denar ter ga jej baje tudi jemal itd. Tega nadebudnega mladeniča je baje služkinja zapeljala ter imela žnjim otroka, katerega je dala neki neznan ženski v rejo. Dne 24. septembra t. l. je mladi Valmarin ukazal služkinji, naj gre kupiti neki list; ker ista tega ni hotela storiti, šel je fant v njeno sobo, da se prepriča, da-li je opravičen sum, da služkinja krade, ter je poklical svojo mater, da preiščeta deklin kovček. Obed da se je vsled tega tako prestrašila, da je dozorela v njej strašna nakana. Pozvala je gospodinjo k oknu ter jej rekla, da jo soprog z ulice kliče. Ko se je gospodinja nagnila čez okno, zgrabila jo je baje ter jo hotela pahnuti na ulico. Sin Marco je rešil mater.

Marijana Obed je po deloma tajni razpravi bila oproščena obtožbe glede poskušene zavrtnega umora in prestopka proti telesni varnosti ter je bila obsojena le zaradi tatvine in zatajenja poroda v tri mesece težke ječe, poostrene vsaki mesec z enim postom.

Ta porotna razprava je zopet enkrat pokazala v bengalični luči žalostne moralne razmere našega požidovljenega mesta. Marijana Obed je sodišče spoznalo krivo; tistih pa, ki so gotovo skrivni na njeni nesreči, ni obsodil in ne obsoja nikdo, ampak neki ital. list jih še predstavlja kakor kake junake in mučenike. Seveda je to tudi židovski list!

Za vojaške rezervnike. Vojaški rezervniki, domačini in drugih občin, ki stopijo z 31. decembrom 1900 v črno vojsko, naj pridejo tekom januarja meseca 1901. po svoje vojaške liste na vojaški oddelek tukajšnjega magistrata v ulici Mude vecchia št. 2. III. nadstropje. — Kdor bi ne prišel bati, se mu je globe.

Ustanove za neveste. Iz ustanove Searamangá so razpisane tri dote, 2 po 400 K in 1 po 450 K, za uboga poštena dekleta, katoliške vere, pristojna v Trstu, za nabavo potrebne bale o možitvi. Prošnje s krstnim listom ženina in neveste, s potrdilom o pristojnosti in o lepem obnašanju in marljivosti obeh ter zdravniškim spričevalom je vložiti na tuk. mestni magistrat, ki podeli navedene dote dne 19. januarja 1901, na dan smrti ustanovnika, dočim se bo denar štel po poroki. —

Bolnik na umu — zbežal. Včeraj popoldne so izročili tuk. rešilni postaji mladega, elegantno oblečenega moža, ki se je vedel, kakor da se mu meša. Rešilna postaja ga je hotela spraviti v bolnišnico, a na potu tje je neznanec v ulici Acquedotto zbežal ter ga niso mogli več najti.

Umrljivost v Trstu. Od 2. dec. do vstevši 8. dec. je umrlo 46 možk in 43 žensk, skupaj 89 oseb, proti 83 v isti dobi lanskega leta, in sicer 20 starih do 1 leta, 9 do 5 let, 5 do 20 let, 4 do 30 let, 5 do 40 let, 5 do 60 let, 24 do 80 let in 5 nad 80 let. Povprečna umrljivost tega tedna znaša 27.0 od tisoč. Smrt je povzročila sušica v 15, boleznj v sopilih v 15, enteritis v 1, legar v 0 slučajih, škrlatica v 0, krup v 1 in hripavica v 0 slučajih.

Dražbe premičnin. V petek, dne 14. decembra ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v ulici Fontanone št. 15. in v ulici Giulia št. 5, hišna oprava; na Vrdeli št. 740 in Salita Promontorio št. 1, hišna oprava; v ulici Acquedotto št. 47, knjige in hišna oprava; v ulici Bastione št. 2, hišna oprava; javna skladišča, pritličje IV. oddel. št. 150 premog.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 7.8, ob 2. uri popoldne 14.0 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 769.3. — Danes plima ob 2.54 predp. in ob 2.24 pop.; oseka ob 9.48 predpoludne in ob 8.38 popoldne.

Zahvala. Možka podružnica družbe sv. Cirila in Metoda pri sv. Ivanu se zahvaljuje najiskrenejše gg. diletantom za prekrasno uprizoritev igre »Stari Elija«. Enako se zahvaljuje tudi g. Ferfolji, ki je že v tem kratkem času svojega bivanja v Trstu pokazal, da se živo znanima za narodni napredek in drage volje pomaga povsod, kjer le more. Najsrčnejša hvala »Slovanskemu pevskemu društvu« za prelepo petje pri igri. Najiskrenejšo hvalo »Miklavžu«, da se je potrudil iz nebes in prinesel toliko in tako krasnil daril. Končno še srčna hvala »Konsumnemu dru-

štvu pri sv. Ivanu«, ki prepušča vedno, bodisi za vaje ali za predstavo, dvorano popolnoma brez plačilo. Še enkrat srčna hvala vsem, ki so kakor bodi pripomogli k lepemu vspehu veselice

ODBOR
družbe sv. Cirila in Metoda

Vesti iz ostale Primorske.

× Imenovanje. Poštni oficijal in vodja poštnega urada v Kopru, Alfonz Schlechter, imenovan je poštним oskrbnikom istotam.

× »Sior dottor Benatti« na volišču v Škofiji. Na volišče v Škofijo je prišel med mnogimi drugimi — dr. Derin, Longi, Brešani itd. — tudi dr. Benatti (vivo o morto!)

Dr. Benatti je agitiral na vse pretege za samega sebe! Prišel je na volišče, kjer ga je obstopila deseterica naših vrlih mož in mladeničev!

»Ali poznate gospoda dr. Benattija?« je vprašal naše može! Neki vrli mladenič od Korošcev mu je odgovoril: »Poznamo ga, poznamo, ali ko smo ga potrebovali, smo ga morali — slano plačati!!«

Dr. Benatti je menil med drugim: »Kedo je ta Laginja? Kedo ga pozna? In vendar glasujete za njega! Vi poslušate enega Kompareta (namreč dekana) et compagna bella!« Naši so ga prav fino podajali in ker ni vedel drugače imponirati našincem, je dal poročniku zapreti našega Josipa Čača, ker da mu je ta stopil na nogo! — »Štirinajst dni zapora mora udobiti, za to bom jaz s skrbel!« Tako je grozil revežu slavni lahonski kandidat dr. Benatti!

Ker se je pa dokazalo s pričami, da ni mož navlaš pomastil ozebkov dra. Benattija, ampak da je storil to vsled sunka orožnika, ki je delal prostor (!), je bil revni Čač zaprt le 2 uri v šolskem poslopju!

Takoj po omenjenem dogodku je prišel na vrata nek koperski fakir! Naši so zavriškali in neštevilo rok je bilo na njem! Zletel je preč od volišča brez vsake poškodbe, za kar naj se zahvali — orožnikom!

Benatti je, vidé ta slučaj, začel zabavljati, ali naletel je slabo.

Naš norod mu je začel klicati: »Sramujte se in v prvi vrsti vi voditelj vsega tega!« Eden naših ga je celo — opljuval, kar je Benattija tako razgrel, dajo je molče popihal z vsem »štabom«! Kako so se počutili sleparji na volišču v Škofiji, je razvidno iz tega, da niso več kričali »ven s Hrvati«, kakor prvokrat in pa, da so se vsi poskrili! Na volišču je ostal naš osleparjeni narod sam, med tem ko so se sleparji poskrili, dobro vedoči, kaj so storili!

Naš poročevalec je predvidel to sleparijo in ker noče nesreče, je zahteval podvojitve orožnikov, kar se je tudi vestno upoštevalo. Bog ne daj, da bi bili o ti zadnji slepariji sodelovali spodnješkofijski »občinski redarji«, kakor je to bilo na prvi volitvi — bilo bi gotove nesreče!

Nikdar več se ne bo dogajalo toliko sleparij, kakor dne 11. t. m., zato bomo skrbeli mi vsi. Lahozom iz Kopra in prodancem iz Spodnje Škofije pa tudi ne bi svetovali, naj pridejo še po takih poslih med naš narod.

× Iz Opatije. Glasom poslednjega imenika gostov z dne 8. t. m. je bilo v Opatiji od 1. septembra 2349 strank s 4042 osebami. Dne 5. t. m. je bilo v zdravilišču 64) oseb.

× Po volitvah pri sv. Mihelu. Iz Pobegov smo prejeli: Gospod urednik, sprejmite te vrstice iz-pred vrat glasovitega Kopra. Ko so se volile iz Brtkov skupno s Pobežani podali po volitvi v Pobego — z godbo na čelu in z zastavo — smo ostale doma samo me ženske z otroci. V tem so prihrumeli neki Smedelci ter so začeli grozno preklinjati in zasramovati, kakor že znajo: porechi, veni fora, qua že tera nostra, viva Istria italiana itd. itd. Tako so tulili in rjoveli ubogim ženicam in otročičem! Ali so junaki to! Pa hvalijo naj Boga, da naši može niso izvedeli o tem, kajti le-ti bi jim bili že pokazali, čegava zemlja je to, in pa, kako se plačuje divjakom, ki se znašajo nad slabotno žensko in jo sramote! Padalo bi bilo, padalo prav pošteno. Ali za prihodnje naj se čuvajo, kajti: kdor išče, ta najde.

Brtošanka.

Vesti iz Kranjske.

* Opera »Nikola Šubic - Zrinjski« se je slovenskemu narodu sila priljubila, kar priča, kako tesne so krvne vezi mej Hrvati in Slovenci. To opero bodo v Ljubljani peli zopet v nedeljo in sicer že ob 3. uri popolude, (z ozirom na neugodno železniško zvezo dolenske postaje), da se tako omogoči Dolenjem prisostvovanje.

* Na sobotnem Ondričekovem koncertu v Ljubljani sodelovala bosta tudi pijanist z Dunaja g. Viljelm Klasen in člen slovenske opere, tenorist g. Stanislav Orzelski.

Razne vesti.

Misteriozen umor v Parizu. Minole dni so našli na dveh raznih krajih v Parizu davitke, v katerih so se nahajali razrezani udje mladega moškega trupla. Obraz je bil popolnoma pokvarjen; ustnice pa so bile odrezane. Dosedaj se pariški policiji še ni posrečilo doznati kaj, bodisi glede osebe umorjenca, bodisi glede njegovih morilcev. Minolo soboto je dobil šef redarstvenega urada, Cochefert, pismo, čegar zavitek je bil okrvavljen, v katerem mu nekdo piše, da je ves trud v zasledenje morilcev razkosanega moža docela brezuspešen, istih da ne najdejo nikdar. To pismo je najbrže le slab dovtip kakega neslaneža.

Loterijske številke, izžrebane dne 12. t. m.:

Brno 24 35 80 85 9

Dobre, stare čase tako radi hvalijo in v marsikaterem oziru po pravici. Zlasti so se odlikovali prejšnji časi v tem, da so bile življenske potrebe bolj priproste in živila bolj naravna. Kaj vse nam razburja zadnji čas naše živce! Vrh tega vedno bolj razširjeno uživanje upijanljivih in drugih razburljivih pijač! Da se temu pogubnemu uplivu kolikor mogoče zastavi pot, nujno priporočamo, naj se k bobovi kavi, ki je sama škodljiva in razburja živce, primešava polovico Kathreiner - Kneippove sladne kave, katera je zdravju koristna. Splošno je že znano, kako prijetna in okusna kava se dobi na ta način, in kako pomirja in krepi živce, dočim jih čista bobova kava razburja in slabi. Tega pomočka svojemu zdravju naj bi nihče ne opustil, zlasti pa bi se ne smela dolgo obotavljati nobena gospodinja, da upelje in porablja v blagor svoje družine zdravo domačo Kathreiner - Kneippovo sladno kavo v znanih izvirnih zavitkih.

Brzojavna poročila.

Iz deželnih zborov.

DUNAJ 12. (K. B.) Nižjeavstrijski deželni zbor je otvoril deželni maršal pl. Gudenus s pozdravnim govorom. Med vlogami se nahaja mej drugim predlog posl. Lindheima o zatiranju tuberkuloze in vprašanje posl. Hoferja na namestnika zaradi strahovanja učiteljev. Po izvolitvi štirih zapisničarjev so zaključili sejo.

PRAGA 12. (K. B.) Po prečitaniu vlog, med katerimi je vladna predloga o dokladi na žganjarino, je deželni maršal odgovorjal na interpelacijo posl. Sekückerja, stavljen radi tega, ker je deželni odbor odklonil zahtevano višo subvencijo za nemško deželno gledališče. Rekel je, da je bil v deželnem odboru predlog za zvišanje subvencije stavljen še le potem, ko je bila doba za dokazovanje dodatnih kreditov že minila. Prepričan pa je, da zbornica na razpravi o proračunu dovoli subvencijo. Med predlogi, ki so jih prečitali, se nahaja predlog posl. Dvořaka v imenu mladočeskega kluba, kateremu predlogu so se pridružili vsi ostali češki poslanci, glede inartikuliranja zakona nadvojvode Frana Ferdinanda. Predlog se sklicuje na razna cesarska pisma, zlasti pa na pragmatično sankcijo in na decembersko ustavo iz leta 1867, glasom katere imajo deželni zbori pravico, določati prestolonasledstvo. Prihodnja seja bo v četrtek.

Spor med Portugalsko in Nizozemsko.

HAAG 12. (K. B.) Nizozemski poslanik v Lizboni, Wamveede, je prispel semkaj, ter ga je minister za vnanje stvari takoj sprejel. **Sobranje razpuščeno.**

SREDEC 12. (K. B.) Danes predpoludne so prišli vsi ministri v knežvo palačo, kjer se je vršil ministerski svet, kateremu je predsedoval knez. Popoludne je ministerski predsednik v sobranju prečital knežji dekret, s katerim se razpušča sobranje.

Zaroka v cesarski hiši.

DUNAJ 13. (K. B.) »Wiener Zeitung« objavlja: Nadvojvodinja Ana Marija Terezija, hči nadvojvode Ferdinanda, vslikoga k

Toskanskega, se je z dovoljenjem Njeg. Veličanstva cesarja zaročila s knezom Ivanom Hohenlohe-Bartensteinskim.

Državnozbornske volitve.

ČRNOVICE 12. (K. B.) Na današnji državnozbornski volitvi iz splošne kurije je bil v I. volilnem okraju izvoljen profesor Tihuljak (Malorus) in v II. volilnem okraju šolski svetnik Jspesoul (Romun).

Zdravje švedskega kralja.

STOCKHOLM 13. (K. B.) Zdravje kraljevo se boljša od dne do dne ter je danes že tako dobro, da prevzame kralj bržkone že v bližnjih dneh zopet vladno.

Nemčija in Združene države.

WASHINGTON 12. (K. B.) Reuter javlja: Nemški poslanik pl. Holleben se je danes v nekem pogovoru izrazil, da smemo glavne točke kitajskega vprašanja smatrati za rešene. Ko se je pridrilo zahtevi, da je obvarovati integriteto Kitajske, preostalo je še le, da se zavaruje pravice posameznih strank. Nemčija zagovarja odprte luke. Obzalovati je menenje, ki ga gojijo nekateri krogi, da je Nemčija nasprotna napredovanju ameriške trgovine. Obama deželama da je cilj isti, namreč varstvo domače industrije. Obeh koristi tréjjo morda včasih druga ob drugo, a mednarodne simpatije med Združenimi državami in Nemčijo so utrjene po dogodkih na skrajnem vzhodu. Večkrat se je z emfazo opozarjalo na sorodne vezi med Anglijo in Združenimi državami, a te vezi so istotako močne med Nemčijo in Združenimi državami.

Ustaja na Kitajskem.

LONDON 12. (K. B.) Kakor javljajo večerni listi včeraj iz Shanghaija, so poslanski sklenili, da ne priznajo pooblastil Lihungčanga, ker ista nimajo zasebnega pečata cesarjevega.

Vojna v južni Afriki.

CAPSTADT 11. (K. B.) »Reuter« javlja: Buri so dne 8. t. m. v bližini Barber-tona o meglemen vremenu napadli stražo pešcev-konjenikov. Trije vojaki so ostali mrtvi, pet jih je bilo ranjenih, 13 jih po-grešajo.

LONDON 12. (K. B.) Lord Kitchener javlja dnes iz Pretorije: General Knox neprestano nadleguje Deweta na njegovem prodiranju. Sovražnik se premika proti Retersburgu, kjer stoji angleška kolona, da pomaga Knoxu.

Trgovinske vesti.

Budimpešta 12. Pšenica za oktober K. — do — Pšenica za april 1901 K. 7.39 do 7.40 K. Rž za oktober K. 7.56 do 7.57 Rž za april K. 7.13 do 7.14 Oves za oktober K. — do — Oves za april K. 5.60 do 5.61 Koruza za september — do — Koruza za oktober — do — Koruza za maj 1901 K. 4.88 do 4.89

Pšenica: ponudbe zmerne, povpraševanje pičlo, mlačno. Prodaja 12.000 m. st. deloma ceneje.

Hamburg — Trg za kavo. Santos good average za december 34.75, za mare 35.50 za maj 35.75 za september 36.50 Denar.

Havre 12. Santos good average za november po 50 kg. Fres. 40.—, za mare po 50 kg Fres. 40.50

Dunajska borza dne 12. decembra.

	čezaj	danes
Državni dolg v papirju	98.35	98.50
" " v srebru	98.—	98.05
Avstrijska renta v zlatu	118.50	118.35
" " kronah 4%	98.60	98.45
Kreditne akcije	671.25	671.50
London 10 Lsr.	240.27 1/2	240.25
20 mark	23.52	23.52
Napoleoni	19.16	19.16
100 italijanskih lir	90.60	90.65
Cikiai	11.34	11.34

Velika zaloga

solidnega pohištva in tapecarij

od

Viljelma Dalla Torre v Trstu

Trg San Giovanni hšt. 5. (hiša Diana).

Absolutno konkurenčne cene.

Moje pohištvo donese srečo.

OBUVALA!
PEPI KRAŠEVEC
pri cerkvi Sv. Petra (Piazza Rosario pod ljudsko šolo)
priporoča svojo
bogato zalogo raznovrstnega obuvala za gospode, gospe in otroke
Pošne naročbe se izvrše v tistem dnevu.
Odpošiljatev je poštne prosta.
Prevzema vsako delo na debelo in drobno ter izvršuje iste s največjo natančnostjo in točnostjo po konkurenčnih cenah.
Za mnogobrojne naročbe se priporoča
Josip Stantič
ševlj. mojster

Dunajska filjalka

Hranilne vloge na knjižice s 4%.
Menjalnica, borzno posredovanje, posojila na vrednostne papirje, menični eskompt, vinkuliranje in razvinkuliranje obligacij.

Živnostenska banka

na Dunaju, I., Herrengasse 12.

Glavnica v akcijah 20.000.000 K.
Reservni zaklad nad 7.000.000 K.
Centrala v Pragi.

Podružnice v Brnu, Plznu, Budejovicah, Pardubicah, Taboru, Benešavi, Iglavi, Moravski Ostravi.

Pekarna

„Pri domači pekci z Grete“

se nabaja v

Trst. — ulici Riborgo št. 15 — Trst.

Priporoča svojim rojakom v mestu in sosebno svojim starim odjemnikom trikrat na dan svež kruh in razno drugo fino pecivo.

100 do 300 goldinarjev

zamorejo si pridobiti osebe vsakega stanu v vsakem kraju gotovo in pošteno, brez kapitala in rizika z razpečevanjem zakonito dovoljenih državnih papirjev in srečk. Ponudbe pod naslovom **Ludwig Oesterreicher** v Budimpešti, VIII Deutshgasse, 8.

Najboljši in najpopolnejši glasovirji (pianini)

se vkupijo najceneje proti takojšnjemu plačilu ali na mesečne obroke od 16 Kron više (tudi na deželo) neposredno pri tovarnarju

HENRIK BREMITZ-u
c. kr. dvornem založniku glasovirjev (pianinov) v TRSTU, Borzni trg št. 9.

Svetovna razstava v Parizu 1900 »Srebrna kolajna«, ki je najvišje odlikovanje Avstro-Ogerske za pianoforte.

NAJLEPŠE PRAZNIČNO DARILO!
V NOBENI SLOVENSKI HIŠI SE NE BI SMELE POGREŠATI

POEZIJE

DOKTORJA
FRANCETA
PREŠERNA
UREDIL SKRIPT. L. PINTAR

ILUSTRIRANA IZDAJA, SEŠITA 5 K, V PLATNU VEZANA 6.40 K, V USNJU VEZANA 9 K. NATISNILA IN ZALOŽILA IG. PL. KLEINMAYR & FED. BAMBERG V LJUBLJANI
••• DOBIVAJO SE PO VSEH KNJIGOTRŽNICAH •••

Jabolka

najfinejše vrste
100 kg. 8 gld.

nižje vrste **5 gld.** nefrankovano, po povzetju pošilja

J. Razboršek

Šmartno pri Litiji (Kranjsko)

Nikdar več v življenju!!

365 važnih komadov
za samo 3 K 60 h.

1 krasna pozlačena ura z lepo verižico z jednoletno pisneno garancijo; 6 finih žepnih robcev, belih ali barvastih; ovratnica z orijentaliskimi biseri; najlepší ženski nakit; 1 lep moški prstan z imitiranim žlahtnim kamenom, tudi za dame; 1 garnitura manštetnih in srajčnih gumbov iz double-zlata, vsi s patentnim zaklopom; 1 krasen smodkin nastavek z jantarem; 1 ff. žepni nož; 1 komad dišečega toaletnega mila; 1 usnjat portmoné; 1 toaletno zrcalo z etuijem; 1 par boutonov z imit. briljantom, prav dobro ponarejenim; 1 večna beležnica; 20 predmetov za dopisne potrebe in še 265 raznih stvari, neobhodno potrebnih v hiši, gratis.

Vse skupaj z uro, ki je sama tega denarja vredna, velja le 3 K 60 h.

Razpošilja proti povzetju

Nova krakowska razpošiljalna tvrdka

F. WINDISCH

Krakov No. IX/16.

Za neugajajoče se vrne denar.

Slovenci!

Voščilo (Biks)

v korist družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je najboljši na celem svetu.

Ta biks da brez truda in hitro najlepši blišč ter vzdrži usnje mehko. ☉ ☉ ☉

Slovenke!

Zahtevajte to voščilo v vseh prodajalnicah!

Glavno zalogo ima

Jvan Drufovka, zaloga usnja in tovarna podplatov v Gorici.

Na drobno ga prodajajo v Trstu sledeči gg. trgovci. M. Milonig, ulica Ghega 4; Zgur & Popatnik ul. Poste nuove 5; Hanibal Škerl ul. Pilone 4; Al. Plešničar ul. Giulia 25; Jak. Bambič ul. Giulia 7; Josip Kranje ul. Media 13; Andrej Urdih ul. Stadion 5; Ant. Godnik ul. Nuova; Jos. Kočjančič ul. Barriera 19; I. Prelog ul. Bosco 2, I. Kramer Rojan pri cerkvi 1; Iv. Tomažič ul. Mollin a vento 5.

Kathreiner

je samo pravi v znanih

Kathreinerjevih zavojih!

Zatoraj nikoli v odprtih ali v drugih za prevaranje računajočih ponarejenih zavojih.

Kathreiner Kneippova sladna kava je najokusnejša, kakor tudi edino zdrava in zraven tega najcenejša primes k bobovi kavi.

Kathreiner Kneippova sladna kava bode z veseljem in z vedno raztočnem učinkom v stotisoč družinah použita.

Kathreiner Kneippova sladna kava je tam, kjer se zavoljo zdravja bobova kava prepove, najboljši nadomestek.

M. AITE

Trgovina manifakturnega blaga

Trst. — Via Nuova — Trst.
vogal Via S. Lazzaro št. 8.

Čast mi je javiti slav. občinstvu in cenj. odjemalcem, da sem prejel bogat izbor raznovrstnega blaga za jesen in zimo in sicer: sukno za moške in ženske obleke, flanelo, barvan in bel barhent, pikef za perilo, maje od volne in bombaža, odeje s podvleko ali volne itd. Bogata zaloga raznovrstnega perila na meter, nadalje srajce, ovratniki in ovratnice najnovejše mode, namizni beli in barvani prti; bela in barvana zagrinjala na meter ali izgotovljena.

Drobniarje za krojače, kitničarke in šivilje ter raznovrstni okraski za ženske obleke.

Naročbe za moške obleke po meri z največjo očnostjo in natančnostjo.

Velik izbor blaga za zastave in narodnih trakov za društvene znake.

Vse po najnižjih cenah.

Nadejate se tudi v prihodnje podpore cenj. odjemalcev in sl. občinstva, beležim se najljubneje
M. Aite.

Nakup in prodaja

vseh vrst rent, državnih papirjev, zastavnih pism, srečk, novcev, valut itd. po najkulantnejših pogojih.

Na najvišje povelje Njegovoga c. in kr. apostol. Veitčanstva

XXI. c. kr. drž. loterija

za skupne vojaške dobrodelne namene.

Ta denarna loterija,

ki je jedina v Avstriji zakonito dovoljena, obsega 18.122 dobitkov v gotovini, v skupnem znesku 418.640 kron. Glavni dobiček znaša v gotovini:

200.000 kron

Za izplačilo dobitkov jamči c. kr. loterijski dohodni urad.

Žrebanje nepreklicno dne 13. decembra 1900
Jedna srečka stane 4 krone.

Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na Dunaju, I. Riemergasse 7., v loterijskih kolekturah, v tobakarnah, pri davčnih, poštah, brzojavnih in železniških uradih, v menjalnicah itd.; igralni načrti tirga za kupce srečk.

Srečke se dopoljujejo poštne prosto.

C. kr. loterijska direkcija,
oddelek za državne loterije.

Posojila na vrednostne papirje proti

nizkim obrestim.

zavarovanje proti kurznim izgubl.

Promese k vsem žrebanjem.

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih cenah. Za enkratno insercijo se plača po 1 nč. za besedo; za večkratno insercijo pa se cena primerno zniža. Oglasi za vse leto za enkrat na teden stanejo po 10 gld. ter se plačujejo v četrtletnih anticipatnih obrokih. Najmanjša objava 30 nč.

V Trstu.

Inženjer Živic se priporoča svojim rojakom želeč, da ne bi nosili dobičkov našim nasprotnikom, kateri nas hočejo uničiti.

Prosi torej obrniti se za nakup strojev in tehničnih predmetov do njegove, stare, poštene, slovenske tvrdke.

Schivitz e Compⁱ, Trst ulica Zonta št. 5. pri novem sv. Antonu.

Krojač.

Anton Jerič, krojač v ulici Torrente št. 2., toči istrsko, dalmatinsko in belo vipavsko vino ter Steinfeldsko pivovsaki čas mrzle jedi. Odprto vedno do polnoči.

Zaloga likerjev v sodčih in buteljkah.

Perhauc Jakob ulica Acquedotto 8. Zaloga vsakovrstnih vin in buteljk. Postrežba točna, cene zmerne.

Krème.

Potočnik Fran ima gostilno v ulici Ireneo št. 2., toči istrsko, dalmatinsko in belo vipavsko vino ter Steinfeldsko pivovsaki čas mrzle jedi. Odprto vedno do polnoči.

Obuvala.

Rehar Peter ulica Riborgo št. 25. Velika zaloga in delavnica vsakovrstnega obuvala po naročbi.

Pekarne in sladčičarne.

H. Stibiel Piazzetta S. Giacomo št. 3 (Corso) filijalka ulica Riborgo 15. imaveliko pekarno in sladčičarno. Vedna zaloga vsakovrstnih tort, krokandov, konfetov, raznovrstnih sladčič v kosih in v skatljicah, finih biškotov, različnih likerjev in vin v buteljkah za poroke, birme, krste in druge slavnostne prilike. Vsakovrsten, vsak dan večkrat pečen fin in navaden kruh se razpošilja po pogodbi in naročilu franko na dom in trgovcem v razprodajo.

Jak. Perhauc Ulica Stadion št. 20, pekarna in sladčičarna, svež kruh večkrat na dan, prodaja moke. Vsprejema tudi domači kruh v pecivo. Postrežba točna.

Nepregorljive mrežice.

Vitez D. v Trstu, Piazzeta Negozianti št. 1. priporoča slavnemu občinstvu svoje nepregorljive mrežice (retine) »Meteor« in vse druge priprave za plinovo luč »Auer.«

Kavarne.

Anton Šorli priporoča svoji kavarni »Commercio« in »Tedesco« ki sti shajališči Slovencev. Na razpolago so vsi slovenski in mnogi drugi časniki.

Oglje in drva.

Muha Josip v ulici del Torro šte. 12. priporoča svojo dobro preskrbljeno zalogo oglja in raznega kuriva kakor premoga, koka, trdega lesa itd. Svoji k svojim!

Pohištvo.

Prva slovenska izdelovalnica in zaloga zaznovrstnega pohištva lastnega izdelka. Sprejemam naročbe po načrtu. Delo fino in trpežno, cene brez konkurence. Za mnogobrojne naročbe se toplo priporoča svojim rojakom v mestu in na deželi v smislu gesla »svoji k svojim.« Andrej Jug v Trstu ulica S. Lucia 12. (zadej c. kr. deželne sodnije.)

Slovenec priporoča svojo veliko prodajnico in izdelovalnico vsakovrstnega pohištva in popraviljenje istega po cenah ki zadovoljuje gotovo vsakega gosta. Za obilne obiske se priporoča. Ivan Cink, ulica S. Daniele št. 2.

V Gorici.

Civilni in vojaški krojač.

C. kr. privilegirani kroji vsakemu koj razumljiv krojiti

Martin Poveraj v Gorici na Travniku št. 22 I. n. ima izbornu zalogo vsakovrstnega blaga za obleke iz inozemskih in avstrijskih tovarn in gotovih oblek, dežnikov in sobnih plaščev za vsako sezono. Vse po najnovejši modi.

Voščene sveče.

J. Kopač svečar v Gorici ulica Sv. Antona št. 7 izdeluje sveče iz pristnega čebelnega voska. Za pristnost jamči s 2000 k. Za obilne naročbe se priporoča prečastiti duhovščini, cerkvenim oskrbnikom ter slavnemu občinstvu.

Novoporočenci pozor! Velika zaloga vsakovrstnega pohištva, mebljev, okvirjev, ogledali stolic za jedilne sobe, blazin z različnimi tapetacijam, in pohištvo za elegantne sobe. Sprejemanje vsakovrstnih naročil v vsi to stroko spadajočih del Anton Breščak, Gorica, Gosposke ulice št. 1. Prodaja proti primerni varščini tudi na obroke.

Sprejemanje denarnih vlog na vložne knjižice, na tekoči račun in na girokonto s 4 1/2% obrestovanjem od dne vloge do dne vzdaja. Eskompt menije najkulantneje. Borzna naročila.

„Ljubljanska kreditna banka“

v Ljubljani

Spitalske ulice št. 2.